

Handläggare
Mikaela Granath
Anna Ehn
Tuva-Li Peter Lidé

Datum
2018-08-29

Diarienummer
KTN-2018-0386

Kulturnämnden

Konstprogram Gottsundaområdet

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att godkänna upprättat förslag till konstprogram för Gottsundaområdet.

Sammanfattning

Gottsundaområdet är ett område som under lång tid framöver kommer att utvecklas med nya bostäder, service och infrastruktur. Den offentliga konsten är en viktig del av detta utvecklingsarbete och investeringsmedel i kulturnämndens budget har avsatts för detta ändamål. Ett förslag till konstprogram för detta arbete har nu tagits fram i enlighet med Uppsala kommuns riktlinjer för arbetet med offentlig konst.

Ärendet

Bakgrund

Gottsundaområdet planeras bli en ny stadsnod tillsammans med Ultuna som kommer att ha en närmare koppling till hela Stockholmsregionen. I stadsutvecklingsprojektet utreds möjligheten att bygga nya bostäder och utveckla områdets parker, torg, gator, infrastruktur och offentlig service liksom skolor och förskolor. Arbetet sker genom ett planprogram som startades 2015 av stadsbyggnadsförvaltningen på uppdrag av kommunstyrelsen. Fokus är att ge förutsättningar för en socialt hållbar stadsmiljö som främjar integrationen och underlättar för möten mellan människor. Gottsundaområdets långsiktiga utveckling pågår fram till 2050. Mångfald, lokal kraft och kunskap tas tillvara genom dialog och medskapande genom att involvera invånarna i planeringen och utbyggnadsprocessen.

Kulturnämnden har tidigare investerat i offentlig konst i Gottsundaområdet och satsningarna har haft ett tydligt fokus på dialog och medskapande. Arbetet med den offentliga konsten i Gottsunda fortsätter när området utvecklas.

Förslaget

Konstprogrammet är ett övergripande dokument som används i arbetet med konsten i Gottsunda, ett underlag för skissuppdrag men också ett dokument som kan användas i dialog med byggherrar och i avtalsskrivningar för att säkerställa ett helhetsgrepp för konsten i Gottsundaområdet. Urval av konstnärer, process och genomförande följer Uppsala kommuns riktlinjer för offentlig konst. Kulturnämnden beslutar om konstprogram för att senare i processen ta ställning till skissförslag och besluta om konstnärliga gestaltningssuppdrag.

Den offentliga konst som tillkommer i området ska utgå från och inspireras bland annat av platsens historia och omgivande natur, arkitekturen, mötesplatser, torg och intilliggande bebyggelse. Delaktighet och medskapande föreslås vara en viktig fortsatt inriktning för delar av den nya konst som skapas för området samtidigt som den nya konsten ska få en ökad variationsrikedom i konstnärliga uttryck och tekniker. Det blir också viktigt att ta vara på de initiativ och synliggöra det skapande som redan sker varje dag i Gottsunda genom olika former av dialoger och medskapandeprocesser. Förslaget innefattar också samarbeten kring offentlig konst med kommunala bolag, privata fastighetsägare och byggherrar.

Ekonomiska konsekvenser

Kulturnämnden har inom investeringsbudgeten avsatt 4000 tkr för 2018 samt preliminärt 4000 tkr för åren 2019-2022 för offentlig konst i centrala staden och ytterstaden. I denna post ingår Gottsundaområdet.

Kulturförvaltningen, avdelningen för offentlig konst, ansökte under våren 2018 om att få vara en del av Statens konstråds satsning *Konst i stadsutveckling*. Avdelningen för offentlig konst ansökan har nu gått vidare till fördjupad utvärdering där nästa steg tas under september månad. En förutsättning för att delta är att samverkande aktörer bekostar och aktivt driver sina egna konstprojekt. Statens konstråd bidrar med processledning och kan medfinansiera stadsutvecklingsprojekt med upp till 50 procent av kostnaderna. *Konst i stadsutveckling* riktar sig till kommuner och fastighetsägare som är intresserade av att arbeta med konst och konstnärer i stadsutvecklingsprojekt. Samverkan kan till exempel ske med civilsamhället för att stärka invånarinflytande och stadens sociala och kulturella värden, eller på tvärs över kommunala förvaltningsgränser och professioner för att göra inte minst storskaliga gestaltningar där konst och arkitektur integreras. Det slutgiltiga beslutet gällande ansökan kommer att påverka hur den offentliga konsten kan utvecklas i området.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson

Direktör, chef för kulturförvaltningen

Bilaga 1: Konstprogram Gottsundaområdet

Bilaga 2: Planprogram Gottsundaområdet 2018, kortversion

Handläggare
Mikaela Granath
Anna Ehn
Tuva-Li Peter Lidé

Diarienummer
KTN-2018-0386

Konstprogram Gottsundaområdet

2018-08-29

Innehållsförteckning

Kulturförvaltningens uppdrag avseende offentlig konst	3
Konstprogram.....	3
Bakgrund	3
Beslutsprocessen	4
Förutsättningar för konstnärlig gestaltning	4
Dialog med medborgare	5
Värden knutna till platsen.....	6
Kravspecifikation för konstnärliga skissuppdrag	6
Föreslagna platser för offentlig konst.....	7
Byggherrar.....	7
Tidplan	8
Ekonomiska konsekvenser	8
Bilagor.....	8

Kulturförvaltningens uppdrag avseende offentlig konst

Kulturnämnden ansvarar för kommunens konstnärliga gestaltungsprojekt, konstinköp och konstsamlingar. Inom kulturförvaltningen ansvarar avdelningen för offentlig konst för konstnärliga gestaltungsprojekt i utomhus- och inomhusmiljö, konstinköp vad gäller konst avsedd för offentliga miljöer i Uppsala kommun, reparationer och underhåll av den offentliga konsten samt pedagogiskt förankringsarbete kring den offentliga konsten. Genom Uppsala kommuns styrdokument, Mål och budget, samt kulturnämndens verksamhetsplan anger de förtroendevalda politikerna de övergripande målen samt de ekonomiska ramarna för den offentliga konsten. Konstären, där konstnärliga bedömningar ingår, hanteras och verkställs av sakkunniga tjänstepersoner och experter inom kulturförvaltningen.

Konstprogram

Konstprogrammet är ett övergripande dokument som beskriver förutsättningarna för de konstnärliga insatserna med utgångspunkt i Mål och budget, kulturnämndens verksamhetsplan och beslut om investeringsmedel för konstnärlig gestaltning. Det handlar om förutsättningar, process, riktning, platser och offentlig konst i dynamiskt samspel med platsen och de verksamheter som platsen är ämnad för. Konstprogrammet innehåller förslag på möjliga ytor för konst, ledord och unika värden för det aktuella projektet, historik för platsen och intentioner om vad konsten skulle kunna tillföra. Konstprogrammets inriktning och innehåll ligger till grund för valet av konstnär.

Bakgrund

Gottsundaområdet har en rik historia med fornminnen från sten-, brons- och järnåldern. Området utvecklades till att för runt hundra år sedan vara en jordbruksbygd. Småhusbebyggelsen i Gottsundas ytterområden växte fram under tidigt 1900-tal. Under 1960-1970-talet växte områdets centrala delar fram i samband med att riksdagen lanserade "miljonprogrammet". Från 1970-1990-talet byggdes bostadsområden i bland annat östra Gottsunda ut. Här samsas flera olika lager av historia, olika kulturer, nationaliteter, språk, samhällsskikt och funktioner. Området är tydligt präglad av modernismens planeringsideal. En sammansatt och mångkulturell befolkning och ett rikt kultur- och idrottsliv är identitetsskapande.

Gottsundaområdet planeras bli en ny stadsnod tillsammans med Ultuna och kommer att ha en närmare koppling till hela Stockholmsregionen. I stadsutvecklingsprojektet utreds möjligheten att bygga 5 000 till 7 000 nya bostäder och utveckla områdets parker, torg, gator och infrastruktur. Även offentlig service och hur den kan utvecklas kommer att utredas såsom behovet avskolor och förskolor. Arbetet sker genom ett planprogram där fokus är att ge förutsättningar för en socialt hållbar stadsmiljö som främjar integrationen och underlättar för möten mellan människor. Arbetet med planprogrammet startades av stadsbyggnadsförvaltningen 2015 efter kommunstyrelsens beslut. Programmet har varit på samråd och planeras vara beslutat under årsskiftet. Gottsundaområdets långsiktiga utveckling pågår fram till 2050. Delaktighet är en del av social hållbarhet i projektet och kommunen har genomfört dialogarbeten med delfinansiering från Boverket. Mångfald, lokal kraft och kunskap tas tillvara genom dialog och medskapande genom att involvera invånarna i planeringen och utbyggnadsprocessen.

Kulturnämnden har investerat i offentlig konst i området och satsningarna har haft ett tydligt fokus på dialog och medskapande. 2013 skapades *Gottsundabänken* av formgivningsgruppen Form Us With Love där medborgare var med i en workshop med fokus att arbeta fram skisser för en social bänk. Uppsala kommun samarbetade med kommunala bolag och Vattenfall för att få betongbänkarna varma.

De användarvänliga skulpturerna finns nu utplacerade vid Gottsunda centrum. Under 2009–2013 genomfördes också ett medskapande konstprojekt där konstnären Erik Krikortz med författaren Viktor Johansson och fotograferna Klara Källström och Thobias Fäldt arbetade tillsammans med ungdomar som skapade sin bild av Gottsunda genom fotografi och text. Konstverket blev en bok med titel *Boken om Gottsunda*. Inne i Gottsundabiblioteket finns platsspecifika konstverk av Maria Lewis, Cecilia Levy, Marie-Louise Sundqvist och Anna Stake samt en konstkollektion av flera uppsalabaserade konstnärer.

Såväl privata fastighetsägare och kommunala bolag har satsat på offentlig konst inomhus och utomhus i området. Idag finns bland annat en väggmålning i Gottsunda centrum av Carolina Falkholt från 2014. Denna är en del av en triptyk med titeln *Techno Techne Teckna* där övriga två väggmålningar finns i Eriksberg på Uppsalahems fasader. Konstnären Pärre Andreasson, alias Ruskig, finns tillsammans med konstnären Lars Hjertstedt representerad med graffiti inne i Gottsunda centrum samt vid kulturpunkten i Gottsunda. I området finns också bronsskulpturen *Fem på sextant* från 1971 av konstnären Astrid du Rietz som ägs av Uppsalahem. Inom Uppsalahems byggnader och mark finns ett stort antal konstnärliga gestaltningar. Flera av dessa har tillkommit genom samarbeten mellan invånare och konstnärer. Uppsalahems samling har också resulterat i skriften *Konstens väg i Gottsunda*, (2012).

Arbetet med den offentliga konsten i Gottsundaområdet fortsätter när området utvecklas. Utifrån *Konstprogram Gottsunda* kommer konsten att fortsätta att vara en viktig del av Gottsundaområdet och ta plats både genom tillfälliga konstprojekt, i samarbeten med kommunala bolag och privata fastighetsägare samt kommande omdaningar och byggnationer såsom torgtor och skolor. Närmast i tiden ligger Lina Sandells park som byggs om och står klar hösten 2018.

Beslutsprocessen

Beslut rörande den offentliga konsten för Gottsundaområdet följer Uppsala kommuns riktlinjer för offentlig konst. Kulturnämnden fattar beslut om konstprogrammet och därefter bereder kulturförvaltningen avdelningen offentlig konst ärendet rörande dialogarbeten och urval enligt riktlinjerna. När ärendet kommer till kulturnämnden har hänsyn tagits till dialogen med medborgare. Kulturnämnden föreslås i nästa steg besluta om det färdiga skissförslaget och om att ge konstnären ett gestaltungsuppdrag. Efter nämndbeslut skriver kulturförvaltningen gestaltungsavtal med konstnären. Därefter börjar arbetet med att färdigställa den konstnärliga gestaltningen.

Förutsättningar för konstnärlig gestaltning

Det finns goda förutsättningar att fortsätta utveckla Gottsundaområdets offentliga konst. De satsningar som gjorts av kulturnämnden under de senaste åren har haft ett tydligt fokus på delaktighet. Konst såsom *Gottsundabänkarna* och *Boken om Gottsunda* är exempel på hur det är möjligt att arbeta i processer där medborgarna tillsammans med konstnärer är en del av en skapandeprocess. För att bredda den offentliga konsten i området blir det i nästa steg viktigt att tillföra en variationsrikedom rörande konstnärliga metoder och uttryck. Gottsundaområdet ska kunna visa på gestaltungsprojekt av tillfällig och permanent karaktär liksom projekt med fokus på delaktighet och medskapande. Den kreativitet som finns i området kan synliggöras mer i det offentliga rummet än vad som tidigare har skett. Att ha ett normkritiskt förhållningssätt och en ömsesidig förståelse och respekt är grunden för samexistens, sammanhållning och demokrati. Detta ska präglade konstprocessen

När Gottsunda fortsätter att växa är en förutsättning att den offentliga konsten kommer in tidigt i processerna för att på så vis kunna följa stadsutvecklingen i området. Ett nära samarbete mellan kulturförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen är viktigt liksom i de projekt där det är värdefullt mellan konstnär och arkitekt. För att den offentliga konsten ska kunna bli mer synlig i Gottsunda är även samarbetet med de kommunala bolagen och de privata fastighetsägarna värdefullt att lyfta in som en förutsättning för att skapa en helhet i området samt att genom processen ta vara på de initiativ och synliggöra det skapande som redan sker varje dag i Gottsunda. Det kan genomföras genom de dialogarbeten som föreslås under rubriken *Dialog med medborgare*. Förutsättningarna på platserna som föreslås i *Konstprogram Gottsundaområdet* ser olika ut. På vissa platser kan offentlig konst planeras i ett tidigt skede för projektering men som för platsen Lina Sandells park kommer den offentliga konsten att planeras utifrån en färdig park.

Dialog med medborgare

Det har genomförts olika former av medborgardialoger i Gottsundaområdet som är värdefulla med tanke på offentlig konst. Stadsbyggnadsförvaltningen har sedan hösten 2015 haft dialoger och workshops med invånare, fastighetsägare, föreningslivet, näringsidkare, skolor med flera. Det kommunala bolaget Uppsalahem genomför en social investering som heter *Mötesplats Gottsunda* i Stenhammarsparken och som pågår under två års tid med finansiering av Uppsala kommun. De värden som lyfts fram i stort rörande dialogerna är att skapa trygghet i området särskilt under de tider på dygnet då det är mörkt i anslutning till exempelvis torgytor, skogspartier, grönområden och gångvägar som då kan upplevas som otryggare. Såväl allmänbelysning som ljusinstallationer ses som ett viktigt samarbetsområde för Uppsalahem och Uppsala kommun för att möta upp den upplevda otryggheten hos invånarna. Att arbeta med ljus är ett bra exempel på hur offentlig konst kan skapa en bredd av konstnärliga uttryck som inte finns i området idag samtidigt som ljus kan bidra till ökad trygghet tillsammans med andra insatser i området.

Avdelningen offentlig konst genomförde en medborgardialog i samband med samrådet på Gottsunda torg i maj 2018. Där framkom bland annat önskemål om att visuellt markera Gottsundas identitet genom konsten. Att synliggöra namnet Gottsunda och lyfta teman som speglar området liksom natur, miljö, musik och mångfald var också tankar om vad den offentliga konsten kan spegla. Vidare framkom önskemål om konsten som mötesplats och med möjlighet till delaktighet och medskapande. Miljö och återvinning var också aspekter som framkom under dialogen.

Förslag för dialogarbete kring den offentliga konsten är att involvera föreningslivet genom att för de föreslagna platserna i konstprogrammet skapa konstkommittéer knutna till varje enskilt projekt dit lokala föreningar kan bjudas in som utgör en viktig målgrupp för platsen. Kommittéerna bidrar med sina tankar om platsen och lämnar synpunkter på de förslag för konstnärer som arbetas fram av projektledare. Enligt Uppsala kommuns riktlinjer för offentlig konst är all dialog med medborgare i processen rådgivande, inte beslutande. Dialogens mål är att öka transparensen och inflytandet i processen.

Jämställdhetsperspektivet är viktigt under all form av dialog för offentlig konst, det innebär att sammansättningen av de referensgrupper, konstkommittéer eller andra former av samrådsgrupper inom ramarna för dialogarbeten ska eftersträva en jämn könsfördelning. Det innebär en jämn könsfördelning rörande personer som identifierar sig som kvinnor, män eller icke-binära. För Uppsala kommun blir olika former av dialoger fortsatt viktigt både för utvecklingen av området och specifikt för den offentliga konsten. Målgruppen för dialogarbetet föreslås ha ett fokus på barn och unga men äldre perspektivet bör också beaktas på de platser där offentlig konst planeras. Den offentliga konsten i

Gottsunda har under de senaste tio åren haft ett tydligt fokus på delaktighet och medskapande. Det ses som särskilt värdefullt att det kan vara en fortsättning för delar av de nya konstinvesteringar och projekt som planeras inom konstprogrammet. Därför föreslås att såväl dialog med medborgare som medskapande kan aktualiseras under kommande konstupdrag. För skolor och förskolor som i framtiden byggs om, renoveras eller rörande nybyggnationer skapas särskilda konstkommittéer att samråda med i konstprocessen.

Värden knutna till platsen

De konstnärliga insatserna kommer att vara en del av Gottsundaområdets kvaliteter. Konsten ska fungera identitetsskapande och verka för en miljö som bidrar till personliga upplevelser. Platsens unika karaktär och lokala historia är värdefulla för konstnären att utgå ifrån. Gottsunda har forminnen från sten-, brons- och järnåldern medan småhusbebyggelsen i ytterområdena växte fram under tidigt 1900-tal. De centrala delarna växte fram i samband med miljonprogramsåren. Gottsundaområdet präglas dels av modernismens planeringsideal och planeras bli en ny stadsnod tillsammans med Ultuna som kommer att ha en närmare koppling till hela Stockholmsregionen. Fokus ligger på att ge förutsättningar för en socialt hållbar stadsmiljö som ökar integrationen och underlättar för möten mellan människor. Här har konsten en viktig roll.

Värden som kan tas till vara som är knutna till platsen är Gottsundaområdets historia dess rika kultur- och idrottsliv som utgör en identitet för platsen. Befolkningen i Gottsunda är sammansatt och mångkulturell, området präglas av dess många olika nationaliteter, språk, samhällsskikt och funktioner. Boende på platsen beskriver ofta en stolthet och gemenskap, samtidigt framställs bilden i media ofta som negativ med fokus på otrygghet och kriminalitet. Bilden av Gottsunda kan beskrivas som mångfacetterad, med dess olika lager av historia och kulturer. Värdefulla ingångar som berör platsens identitet kan också inhämtas från exempelvis dokumentärserien *Vi är Gottsunda* där Gottsundabor delger sina tankar om stadsdelen. Här lyfts bland annat musiken som något som verkar identitetsskapande för området i stort.

Efter genomförd medborgardialog i samband med samrådet på Gottsunda torg, lyftes också värden för platsen i form av natur, miljö och mångfald. Den offentliga konst som tillförs till Gottsunda ska vidare lyfta värden såsom att främja demokratiska samtal, det fria ordet, trygghet och delaktighet.

Många konstnärer från Uppsalaområdet har varit delaktiga i konstprojekt i Gottsundaområdet. Ateljéföreningen Konstjord i Gottsunda har stått bakom flera konstprojekt med invånare och egna konstnärliga gestaltningar, både i Gottsunda och på andra platser i Uppsala. Konstjord är en viktig förening i områdets lokala konst- och kulturliv. För framtida arbete med konstnärliga gestaltningar i Gottsunda är såväl lokala och regionala aktörer som internationella konstnärskap värdefulla, för en variationsrik helhet.

Kravspecifikation för konstnärliga skissupdrag

I valet av konstnär ska mot hela kommunens konstsamling beaktas kvalitet, mångfald, åldersspridning och genus för att få en så jämlig och varierad samling som möjligt. Konstnärer som får skissupdrag ska ta vara på de värden som övergripande hämtas från konstprogrammet men som fördjupas i de enskilda skissupdragen där dialog med medborgare eller medskapande kan vara en del av uppdraget. Den offentliga konsten ska bidra till en stimulerande och trygg miljö för medborgare att vistas på, vara en integrerad del i platsen där det är möjligt samt ha en trygghets- och säkerhetsaspekt. Konsten ska också vara tillgänglig och angelägen både i nuet och över tid, samt bidra till att utmana invanda

föreställningar och väcka frågeställningar om vad konst kan vara.

Konstnärliga metoder, material och specifika erfarenheter arbetas fram av kulturförvaltningen utifrån konstprogrammet i de enskilda uppdragen. Hållbarhet och miljö för tekniska lösningar och framställningssätt av den offentliga konsten ska eftersträvas i alla projekt. Konstnärer som utför uppdrag för Uppsala kommun ska vara professionellt utövande konstnärer. Konstnärerna driver sina projekt och har fullt ansvar för eventuella underentreprenörer rörande tidsplan och kvalitet i utförande. Konstnärerna läser in aktuella material och inhämtar lokalkännedom om det aktuella området och platsen för projektet. Den offentliga konsten som arbetas fram för Gottsunda ska varandra tillföra en variation av uttryck och skapa konstupplevelser för de som lever, verkar och vistas i området. Den offentliga konsten ska främja stadslivskvaliteterna i området.

Föreslagna platser för offentlig konst

Det offentliga rum där konsten kommer att planeras är en plats dit alla människor har tillgång. Det är ett demokratiskt rum som inte stängs eller utesluter människor. Det är därför i första hand den kommunala allmänna platsmarken som är intressant i fråga om kommunens satsningar på offentlig konst.

1) Parker och grönområden

Viktiga mötesplatser är Gottsundaområdets parker och grönområden. Lina Sandells park föreslås bli startskottet för konstnärlig gestaltning i parker och grönområden. Parken står klar hösten 2018. Därefter föreslås samråd med stadsbyggnadsförvaltningen och det kommunala bolaget Uppsalahem för att vidare undersöka en förlängning till Stenhammarsparken för permanent konst utifrån de satsningar som genomförs där. Vidare att undersöka möjligheterna till offentlig konst i Valsätraparken som är i sitt planeringsskede med eventuell upprustning 2020 samt Musikparken som planeras rustas 2022. Övriga aktuella parker och grönområden är inte beslutade och kommer planeras när det är möjligt inom stadsutvecklingsområdet.

2) Offentliga mötesplatser kopplade till kollektivtrafik

Beroende på beslut rörande utvecklingen av områdets kollektivtrafik föreslås mötesplatser i anslutning till hållplatser på allmän platsmark få ny offentlig konst. Aktuellt att utreda föreslås också bli platser som är centrala såsom befintliga eller nya rondeller.

3) Fasader

Offentlig konst på fasader föreslås för att skapa en variationsrikedom och attraktivitet i området. Eftersom Uppsala kommun i området främst allmän platsmark föreslås samarbete med såväl kommunala bolag såsom privata fastighetsägare och byggherrar kring ny offentlig konst.

4) Skolor och förskolor

Skolor som bygger om, renoveras samt nya skolor och förskolor i Gottsundaområdet föreslås få ny offentlig konst.

5) Huvudstråk, torgytor och entréer

De stråk som kommer att vara betydelsefulla för att kunna orientera sig i området samt områdets torg och entréer kan lyftas genom offentlig konst och föreslås därför i förlängningen att kunna bli aktuella för ny konst.

6) Byggherrar

Konstprogram Gottsunda ska vara utgångspunkt för konstnärlig gestaltning och fungera som ett övergripande dokument för gestaltningar som sker inom området. Byggherrar kan bjudas in att delta ekonomiskt i satsningen för konst på allmän platsmark. Om byggherrar föreslår att de själva ska arbeta med konst på kvartersmark eller inom den egna fastigheten bör konstprogrammet fungera som utgångspunkt. Förslagen på konstnärlig gestaltning ska hålla en hög professionell nivå och kvalitet. Arbetet kan ske i dialog med kommunen och representanter från kommunen föreslås delta i urvalsmöten eller juryarbeten. Kommunens riktlinjer för offentlig konst kan vara ett stöd för byggherrens process i tillvägagångssättet för beställning av konstnärlig gestaltning.

7) Nya arenor för kultur

En pågående utredning föreslår en utveckling av Gottsunda kulturhus som också kan bli en viktig plats för ny offentlig konst.

Tidplan

De offentliga konstprojekten följer stadsutvecklingsprojektets framväxt och hur byggplanerna utvecklas och framskrider. För Gottsundaområdet planeras stora förändringar fram till 2050 bland annat i form av flera tusen bostäder och arbetsplatser. Arbetet med den offentliga konsten i området föreslås starta i parker och grönområden där Lina Sandells park är först ut, parken står klar hösten 2018 och den offentliga konsten kan efter konstprogrammets godkännande beräknas stå klart våren 2020. Till dess föreslås konstprojekt utifrån samarbeten med privata fastighetsägare att ske utifrån antaget konstprogram. Eftersom utvecklingen av Gottsundaområdet förväntas pågå under en lång tid kommer konstprogrammet att revideras och kompletteras efterhand.

Ekonomiska konsekvenser

I beslutad investeringsbudget finns avsatta medel för offentlig konst i centrala staden och ytterstaden. Där ingår Gottsundaområdet. I konstnärliga skissuppdrag ingår att konstnären efter dialog med avdelningen för offentlig konst kan presentera den ekonomiska fördelningen mellan material, arvode, underentreprenörer med mera. Projektledaren från kulturförvaltningen är ansvarig för planering, tidplan, förmedling, konstverkets hållbarhet över tid, kontakt med berörda parter samt att budget hålls.

Bilaga

Kortversion av förslag till Gottsundaområdet Planprogram 2018

Kortversion av förslag till

Gottsundaområdet Planprogram

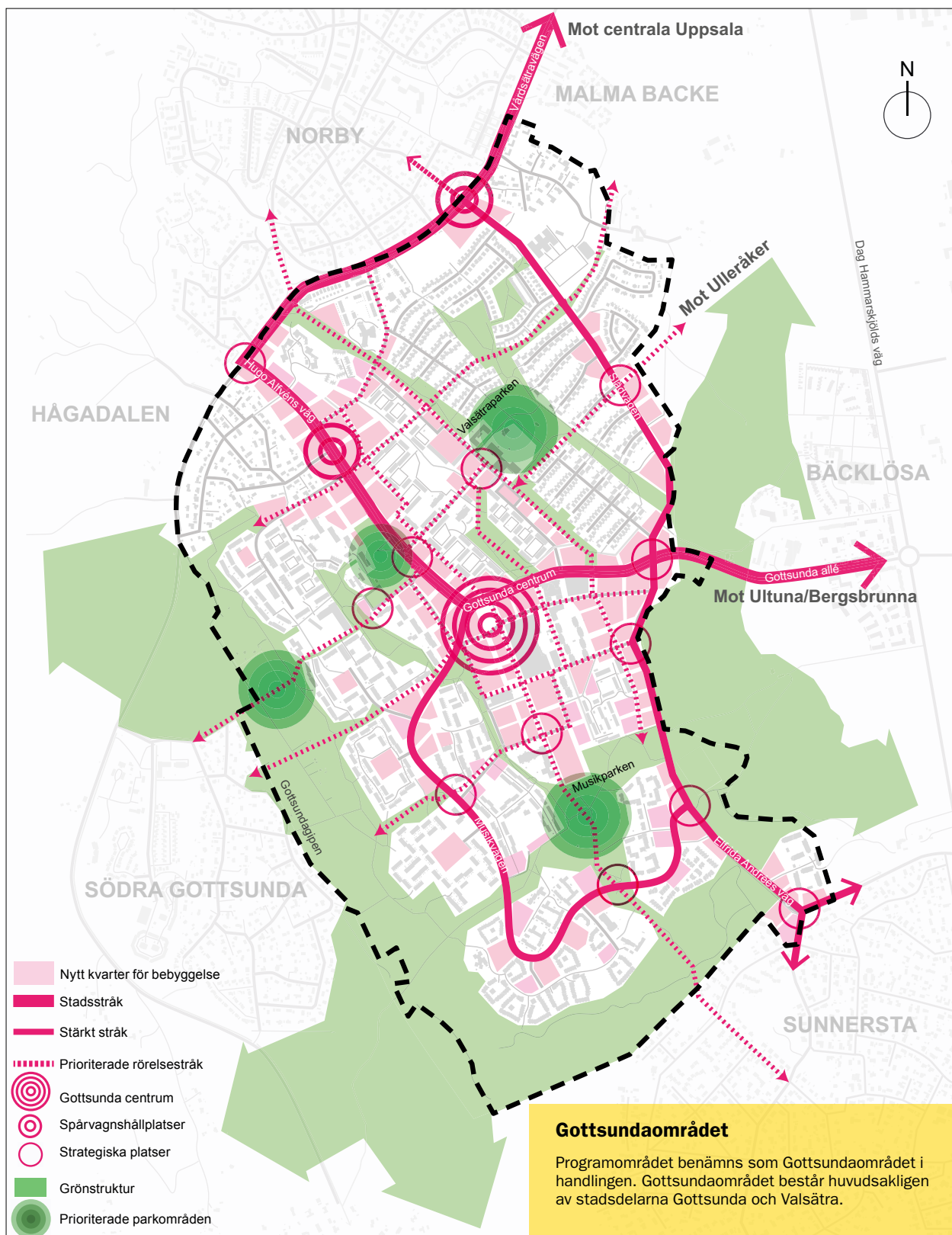
2018

Samrådshandling 23 april 2018 till 4 juni 2018

Visionsbild som visar hur området kring Gottsunda centrum skulle kunna se ut.

Kommunstyrelsen, april 2018
Diarienummer: KSN 2015-0654

Stadsutveckling för ett socialt hållbart Gottsundaområde

Fram till 2050 planerar Uppsala kommun för 340 000 invånare och 70 000 nya arbetsplatser i Uppsala. Nya bostäder ska byggas på många platser runt om i Uppsala. Gottsundaområdet ligger i södra Uppsala där stora förändringar planeras fram till 2050, bland annat i form av flera tusen bostäder och arbetsplatser.

I Bergsbrunna planerar kommunen också för en tågstation som kopplar ihop Ultuna och Gottsunda via en ny bro. Spårvagnstrafiken gör att Gottsundaområdet knyts ihop med centrala Uppsala och hamnar mer centralt med närmare koppling till hela Stockholmsregionen.

Just nu planerar Uppsala kommun mycket i området. Samtidigt passar vi på att utveckla området till en central plats där vi tar tillvara på det som är bra. I programmet utreder vi möjligheten att bygga 5 000 till 7 000 nya bostäder och utveckla områdets parker, torg, gator och kollektivtrafik.

Vi vill också göra det möjligt att bygga nya lokaler för service inom utbildning, idrott, kultur och handel. Programmet har fokus på att ge förutsättningar för en socialt hållbar stadsmiljö som ökar integrationen och underlättar för möten mellan människor.

Det här säger översiktsplanen

Uppsalas översiktsplan visar hur hela kommunen ska utvecklas fram till 2050. Översiktsplanens säger att Gottsundaområdet tillsammans med Ultuna ska bilda en stadsnod i södra Uppsala. Stadsnoder ska vara knutpunkter för kollektivtrafik och stadsliv med många bostäder, verksamheter och service på samma ställe.

Vi tar till vara på det unika i området

En viktig del i planprogrammet är att lyfta Gottsundaområdets unika förutsättningar. Här vill kommunen utgå från det som är unikt, samtidigt som vi utvecklar området. Det gör vi genom att lyfta områdets rika kultur- och idrottsliv, mångfalden av människor och områdets gröna karaktär med parker och naturområden nära in på knuten. De stora grönområden som finns i Gottsunda ska bevaras, med undantag för delar av stadsstråket.

En långsiktig planering

I planprogrammet beskriver kommunen Gottsundaområdets långsiktiga utveckling fram till 2050. Tidigast då beräknas området vara fullt utbyggt. Ett delmål på vägen är att 3 500 bostäder ska vara färdigställda i samband med att spårvägstrafiken börjar rulla kring 2030.

Vision

Gottsunda är hjärtat i södra Uppsala – en trivsamt och kreativ stadsdel full av liv och rörelse. Mångfald är ett tydligt signum, här finns plats för alla och något för alla – boende såväl som besökare. Området präglas av närhet till arbete, service och grönska. När Gottsunda förändras tillvaratas lokala krafter och idéer från såväl dagens som framtida Gottsundabor.

Det här innebär förslaget i stort

Programmet beskriver en utveckling där ett nät av stråk och viktiga mötesplatser utgör en stomme. Kring stråken och platserna byggs nya bostäder och annan bebyggelse. Tillsammans skapar det en levande stadsdel. När Gottsundaområdet utvecklas ska olika typer av bostäder ge möjligheter för fler att flytta in och bo kvar i området under livets alla skeden – Gottsundaområdet kommer bli ett område för alla.

Stråk ger bättre rörelse

I Gottsundaområdet finns idag ett väl utbyggt nät av gång- och cykelvägar i parkmiljöerna. Dessa kommer att finnas kvar i framtiden. Samtidigt kommer nya stråk koppla ihop viktiga platser med områdets olika bostadsområden, både befintliga och nya. Stråken ligger oftast i anslutning till bebyggelse och kan upplevas som ett tryggt transportalternativ, exempelvis under kvällen.

Stadsstråket med spårväg och ny bebyggelse blir en ryggrad genom Gottsundaområdet.

Mest ny bebyggelse kring stadsstråket

Kommunen föreslår ny bebyggelse framförallt kring ett nytt stadsstråk längs Hugo Alfvéns väg och Gottsunda allé. Ett stadsstråk är en gata där kommunen föreslår mycket bebyggelse med bostäder och olika typer av service, till exempel kan man bygga bostäder med lokaler i bottenvåningarna. Längs stadsstråket kommer det även att finnas spårvägstrafik med flera nya hållplatser. Stadsstråket underlättar för hållbara livsstilar, trygghet och trivsel. All ny bebyggelse ska bidra med mervärden. Det handlar om att det som byggs ska tillföra något nytt som inte finns i området idag.

I stadsstråket prioriteras ny bebyggelse och stadsliv, det innebär att stora delar av befintliga grönområden längs sträckan kommer att försvinna. Samtidigt kommer Elfrida Andrées väg och Slädvägen kopplas ihop och nya hus kommer ge gatan mer liv. Kommunen föreslår att nya bostäder ska byggas i befintliga bostadsområden, exempelvis där det idag finns parkeringsplatser och längs viktiga gator och stråk. Alla förändringar på privat mark är helt beroende av fastighetsägarens initiativ.

Ett hjärta i södra Uppsala

Området kring Gottsunda centrum föreslås genomgå en omfattande förändring för att skapa ett levande och trivsamt centrum. Centrumområdet blir levande både på dagen och på kvällen med nya gator, stråk, platser och kvarter. I centrum finns både gamla och nya målpunkter som handel, service, simhall, idrotts- och kulturlokaler, arbetsplatser och bostäder. Centrum ska utvecklas för att bli en mötesplats och ett hjärta för hela södra Uppsala. Målet är en levande och upplevelserik centrummiljö för både boende och besökare.

Handlingsplan Gottsunda och Valsätra

Kommunen har även tagit fram en handlingsplan för ett socialt hållbart Gottsunda och Valsätra. Handlingsplanen behandlar många olika utvecklingsfrågor inom områdena hållbar livsmiljö och trivsel, trygghet, barn och ungas uppväxtvillkor, arbete och delaktighet. Handlingsplanen tar hand om insatser och aktiviteter som kommunen planerar att genomföra på kort och lite längre sikt. Läs mer om handlingsplanens fokusområden och koppling till planprogrammet i bilagan *Handlingsplan Gottsunda/Valsätra: Fokusområden – stadsutvecklingens sociala synergier*.

Befintlig och ny bebyggelse möts på Bandstolsvägen. Gaturummet öppnas upp mot Bäcklösaskolan och skapar liv och flöden av människor på platsen som idag är en vändplan med parkeringar.

Det händer nu – planprocess och tidsplan

På en övergripande nivå innehåller planprogrammet utgångspunkter och mål för områdets fysiska utveckling, detta stöds av plan- och bygglagen. Programmet är en möjlighet för kommunen att göra långsiktiga vägval för hur vi ska använda marken och strukturera staden inom området. Det är också en möjlighet att belysa avgörande planerings- och genomförandefrågor i ett tidigt skede.

Programförslaget ställs ut på samråd från 23 april 2018 till 4 juni 2018. Det innebär att du som medborgare får lämna synpunkter på om förslaget.

Samrådsmöte:

Onsdag 2 maj 16.00–20.30

Lördag 26 maj 12.00–16.00

Kulturpunkten i Gottsunda centrum

Mer information om mötena och andra aktiviteter som kommer genomföras under samrådsperioden hittar du på [uppsala.se/gottsunda](http:// uppsala.se/gottsunda).

Efter samrådstidens slut sammanställer Uppsala kommun alla synpunkter som har kommit in och arbetar om förslaget efter dessa. Sedan ska planprogrammet vara klart för godkännande, ungefär till vintern 2018/2019. Området kommer sedan planeras i olika detaljplaner och byggas ut i flera etapper under många år framöver.

Lämna synpunkter på förslaget

På kommunens webbplats kan du läsa hela förslaget på planprogram för Gottsundaområdet. Där kan du också lämna dina synpunkter på förslaget genom ett enkelt webbformulär. www.uppsala.se/gottsunda

Förslaget finns även tillgängligt i tryckt format på följande platser under ordinarie öppettider:

- Kommuninformation, Stationsgatan 12
- Stadsbiblioteket, Svartbäcksgatan 17
- Gottsundabiblioteket, Valthornsvägen 11

Skriftliga synpunkter lämnas senast 4 juni 2018 till:

Uppsala kommun
Stadsbyggnadsförvaltningen
PP Gottsundaområdet
753 75 Uppsala

E-post: gottsunda@uppsala.se

Ange diarienummer: KSN 2015-0654